

Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

**QORTI ĊIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMĦALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tal-25 ta' Settembru, 2003

Ċitazzjoni Numru. 2336/2000/1

**Conċetta CHIRCOP, Salvina Attard, Gaetana Chircop
ilkoll werrieta ta' Pasqualino Xuereb; kif ukoll Victor
Chircop, Philip Attard u Emanuel Chircop, għal kull
interess li jista' jkollhom**

VS

**Emanuel u Josephine aħwa TANTI u Kontessa Maria
Theresa Deguara Caruana Gatto**

Il-Qorti:

Rat l-att taċ-Ċitazzjoni mressaq fl-24 t'Ottubru, 2000, li bih l-atturi ppremettew:

Illi l-porzjoni art ossija biċċa raba' magħruf bħala "Tar-Ramel" limiti ta' Ħaż-Żebbuġ, kienet originarjament imqabbla mill-konvenuta Kontessa Marie Theresa Caruana Gatto lid-decujus Pasqualino Xuereb missier l-atturi;

Paġna 1 minn 9

Qrati tal-Ġustizzja

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi mal-mewt tal-istess Pasqualino Xuereb ir-raba' *de quo* bdiet tinħadem mill-atturi u oħthom Grezz Tanti, illum mejta, lkoll aħwa Xuereb;

Illi kien ġie miftiehem bejn l-aħwa illi l-imsemmija Grezz Tanti kellha tiġbor is-sehem tal-aħwa fuq imsemmija tal-qbiela u tħallas lis-sid direttament għan-nom tal-istess aħwa u ċjoe' għan-nom ta' Salvina Attard, Concetta Chircop, Gaetano Chircop u Grezz Tanti;

Illi ai termini tal-kuntratt ta' diviżjoni fl-atti tan-Nutar Dottor Philip Saliba datat t-3 ta' Lulju, 1964 ġie miftiehem illi l-qbiela tar-raba' mertu tal-kawża odjerna tinqasam bejn l-aħwa fuq imsemmija;

Illi reċentement u dan preċiżament fis-7 ta' Ġunju, 1997 mietet Grezz Tanti;

Illi mal-mewt ta' l-istess Grezz Tanti t-tfal tagħha, senjatament Emanuel u Josephine aħwa Tanti, abbużivament irrifjutaw is-sehem tal-qbiela tal-atturi, b'konsegwenza illi din kellha tiġi ddepożitata l-Qorti;

Illi għalhekk inħarget irċevuta unikament u esklussivament f'isem il-konvenuti aħwa Tanti u dan daqslikieku r-raba' *de quo* hija mqabbla lilhom biss;

Illi l-atturi għadhom sal-ġurnata ta' llum jaħdmu ir-raba' mertu tal-kawża odjerna;

Illi għalhekk sid ir-raba' u ċjoe' l-konvenuta Kontessa Marie Theresa Caruana Gatto qegħda abbużivament toħroġ l-imsemmija irċevuti ta' qbiela f'isem il-konvenuti Emanuel u Josephine aħwa Tanti, u qegħda kategorikament u mingħajr ebda raġuni valida skond il-liġi turrifjuta l-qbiela mingħand l-atturi;

Illi nonostante ġew debitament interpellati sabiex tersaq għall-korrezzjoni ta' l-irċevuti ġa abbużivament maħruġa mill-konvenuta Kontessa Marie Theresa Caruana Gatto f'isem il-konvenuti l-oħra aħwa Tanti, sabiex dawn

jirriflettu wkoll l-ismijiet tal-atturi kollha, il-konvenuti baqgħu inadempjenti, b'konsegwenza illi d-drittijiet u l-jeddijiet tal-atturi qegħdin jiġu kalpestatu u ppreġudikati;

Għalhekk l-atturi talbu lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex:

1. Tiddeċiedi u tiddikjara illi l-porzjoni raba' ossia biċċa art magħrufa bħala "Tar-Ramel" limiti ta' Ғaż-Żebbuġ, hija mqabbla kemm lill-atturi kif ukoll lill-konvenuti aħwa Tanti, u dan ai termni tal-kuntratt ta' diviżjoni fl-atti tan-Nutar Dottor Philip Saliba datat t-3 ta' Lulju, 1964;

2. Tordna lill-konvenuta Kontessa Caruana Gatto biex fi żmien qasir u perentorju li jiġi lilha prefiss minn din l-istess Onorabbli Qorti tikkoreġi l-irċevuti ġa abusivament maħruġa f'isem il-konvenuti Emanuel u Josephine Tanti sabiex jirriflettu l-istat tal-fatti u ċjoe' jinħarġu f'isem Concetta Chircop, Salvina Attard, Gaetana Chircop Ikoll werrieta ta' Pasqualino Xuereb kif wkoll f'isem il-werrieta tal-mejta Grezz Tanti skond il-liġi;

3. Tordna lill-konvenuti Emanuel u Josephine Tanti biex fi żmien qasir u perentorju li jiġi lilhom prefiss minn din l-istess Onorabbli Qorti jirritornaw il-ktieb tal-qbiela lill-atturi, jew min minnhom;

4. Tordna illi millum 'il quddiem kull irċevuta għall-hlas tal-qbiela tar-raba' magħrufa bħala "Tar-Ramel" limiti ta' Ғaż-Żebbuġ tinkludi wkoll l-isem tal-atturi u dan ai termini tal-kuntratt ta' diviżjoni fl-atti tan-Nutar Dottor Philip Saliba datat t-3 ta' Lulju, 1964;

Salv id-drittijiet kollha għad-danni, mil-lum 'il quddiem, likwidabbli dawn id-danni f'ġudizzju separat;

Bl-ispejjeż, inklużi dawk ta' erba' ittri legali datati s-26 ta' Jannar, 1999, t-22 ta' Marzu, 1999, l-1 ta' Ġunju, 1999, u l-5 ta' Marzu, 2000, żewġ ittri uffiċjali datati t-18 ta' Jannar, 2000, u ta' protest ġudizzjarju datat 15 ta' Settembru, 2000 kontra l-konvenuti, jew minn minnhom, li minn issa huma nġunti għas-subizzjoni;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-atturi, flimkien mad-dokument waħdieni meħmuż magħha;

Rat in-Nota tat-22 ta' Jannar, 2001, li biha l-imħarrkin Emanuel u Josephine aħwa Tanti eċċepew:

1. Illi in linea preliminari l-inkompetenza ta' din il-Qorti '*rationae valoris*';

2. Illi fit-tieni lok l-irritwalita' taċ-ċitazzjoni stante li t-talbiet kif proposti fl-istess ċitazzjoni ma ħumiex ġuridikament riferibbli għal kull wieħed u waħda mill-konvenuti;

3. Illi fit-tielet lok u f'kull każ riferibilment għat-tielet talba attriċi, l-eċċipjenti ma ħumiex tenuti jirritornaw l-ebda librett tal-kera meta dan isejjaħ lilhom u lill-ġenituri qabilhom bħala inkwilini;

4. Illi fl-aħħarnett l-eċċipjenti ma għandhomx ibatu l-ispejjeż tal-kawża meta r-rilaxx tar-riċevuta jew ir-rikonoxximent ta' ko-inkwilini ma tiddependix minnhom;

Salvi eċċezzjonijiet oħra;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-xieħda tal-imħarrkin aħwa Tanti;

Rat in-Nota tas-7 ta' Frar, 2001, li biha l-imħarrka Maria Theresa Deguara Caruana Gatto eċċepiet:

1. Illi preliminarjament u għall-finijiet ta' korrettezza:

a. Kunjomha ġie indikat erronjament bħala Caruana Gatto minflok Deguara Caruana Gatto kif fil-fatt hu;

b. Id-dikjarazzjoni annessa maċ-ċitazzjoni fl-ismijiet fuq premissi ġiet intestata bħala "dikjarazzjoni tal-konvenuti";

2. Illi, fil-meritu it-talbiet attriċi fil-konfront tal-istess konvenuta għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kontra l-istess atturi stanti illi wara l-mewt ta' Joseph u Grace konjuġi Tanti - li preċedentement l-irċevuta għall-hlas tal-qbiela fuq ir-raba' "Tar-Ramel" fil-limiti ta' Haż-Żebbuġ kienet tinħareġ f'isimhom rispettivament - id-debita riċevuta bdiet tinħareġ f'isem Emanuel Tanti u Josephine Tanti li ġew indikati bħala il-persuni idoneji li kellhom dritt għall-kirja in kwistjoni u dana skond kif jirriżulta mill-ittra tal-Avukat Philip Sciberras tas-7 ta' Mejju 1998 mibgħuta lill-istess konvenuta - Dokument 'B';

3. Salv eċċezzjonijiet oħra;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-istess Maria Theresa Deguara Caruana Gatto, flimkien mad-Dokument meħmuż magħha;

Rat id-Degriet tagħha tal-20 ta' Frar, 2001, li bih ipprovdiet dwar l-ewwel eċċezzjoni tal-imħarrka Caruana Gatto¹;

Rat is-sentenza preliminari tagħha tas-6 ta' Ġunju, 2001²,k li biha u għar-raġunijiet hemm imsemmija ċaħdet l-eċċezzjoni preliminari tal-inkompetenza *rationae valoris* imqanqla mill-imħarrkin aħwa Tanti u iddikjarat li għandha s-setgħa li tisma' l-kawża, spejjeż riservati;

Rat id-Degriet tagħha tal-4 ta' Diċembru, 2001³, li bih tat żmien lill-partijiet biex iressqu Noti ta' Sottomissjonijiet dwar it-tieni eċċezzjoni preliminari tal-imħarrkin aħwa Tanti dwar jekk l-azzjoni attriċi tiswiex;

Rat in-Nota ta' Osservazzjonijiet imressqa mill-imħarrkin aħwa Tanti fis-6 ta' Diċembru, 2001⁴, dwar l-imsemmija eċċezzjoni;

Rat in-Nota mressqa bi Tweġiba mill-atturi fit-28 ta' Jannar, 2002⁵;

¹ Paġ. 38 tal-proċess

² Paġġ. 42 sa 53 tal-proċess

³ Paġ. 56 tal-proċess

⁴ Paġ. 58 tal-proċess

⁵ Paġ. 59 tal-proċess

Semgħet it-trattazjoni tal-avukati tal-partijiet dwar l-imsemmija eċċezzjoni preliminari tal-imħarrkin aħwa Tanti;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-Degriet tagħha tal-14 ta' Frar, 2002, tat-2 ta' Mejju, 2002, tas-27 ta' Settembru, 2002, tat-3 t'April, 2003, u tad-29 ta' Mejju, 2003, li bihom ħalliet il-kawża għas-sentenza dwar l-imsemmija eċċezzjoni preliminari;

Ikkunsidrat:

Illi f'din il-kawża, l-atturi qegħdin jitolbu li jiġi magħruf il-jedd tagħhom għall-qbiela ta' biċċa art u kif ukoll li riċevuti tal-qbiela li nħarġu biss fuq isem l-imħarrkin aħwa Tanti jinbidlu u jinħarġu wkoll fuq isimhom. Filwaqt li l-imħarrka Deguara Caruana Gatto hija sid ir-raba' mertu tal-każ, l-imħarrkin aħwa Tanti huma magħrufin minn din bħala l-gabillotti. L-atturi qegħdin jitlobu li huma wkoll ikunu hekk magħrufa mis-sid;

Illi l-qofol tal-eċċezzjoni taħt eżami hu li l-imħarrkin qegħdin jgħidu li wħud mit-talbiet tal-atturi ma jirrigwardawhomx u huma ma jistgħux iwieġbu għalihom u li l-azzjoni attriċi hija sensiela ta' azzjonijiet mhux marbutin il-waħda mal-oħra. Fuq kollox, iżidu jgħidu li l-azzjoni attriċi m'għandhiex "dik l-unifikazzjoni ġuridika li tirriżulta mill-premessi u mit-talbiet" b'mod li "ma jistax jingħad li jirriżulta rapport ġuridiku uniku u identiku għall-konvenuti kollha in kawża";

Illi, min-naħa tagħhom, l-atturi jishqu li, fuq l-istess kriterji msemmija mill-imħarrkin fin-Nota tagħhom, għandu jirriżulta li l-eċċezzjoni ma tiswiex u, għall-kuntrarju, l-azzjoni tagħhom hija impostata kif għandha tkun u li dak li qegħdin jitolbu japplika għall-imħarrkin kollha. Iżidu jfissru l-ħtieġa li l-imħarrkin aħwa Tanti wkoll iwieġbu għax-xiljiet magħmula minnhom, ukoll jekk imqar biex il-ġudizzju jkun sħiħ;

Illi jidher li l-imħarrkin qegħdin jeċepixxu l-irritwalita' tal-azzjoni tal-atturi fuq il-bażi li wħud mit-talbiet ma jistgħu qatt jiġu indirizzati lejhom, u għalhekk dan iġib l-effett li l-azzjoni kif imfassla ma tiswiex. Il-Qorti ma taħsibhiex bħalhom u b'mod partikolari għaliex it-talbiet fil-kawża preżenti huma konsegwenza loġika tal-premessi li jippreċeduhom, f'liema premessi sehem l-imħarrkin Tanti huwa minsuġ intimament. Wara li fliet b'reqqa dak li jallegaw l-eċċipjenti u qabblitu ma' dak li joħroġ mid-daqqa t'għajn mill-atti tal-kawża, il-Qorti waslet għall-fehma li x-xiljiet magħmulin mill-atturi f'uħud mill-premessi taċ-Ċitazzjoni (li, naturalment, jeħtieġ li jiġu ippruvati kif imiss waqt l-istadju xieraq tas-smiġħ tal-kawża) mhux talli ma jeħilsux lill-imħarrkin Tanti mill-konnessjoni tal-fatti allegati, talli jimplikawhom bħala l-persuni ewlenin involuti f'dak li seħħ;

Illi, partikolarment, l-imħarrkin jgħidu li l-ewwel u t-tielet talbiet attriċi m'għandhom x'jaqsmu xejn magħhom. Hawnhekk ukoll, minn dak li ħareġ s'issa fl-atti tal-kawża u partikolarment minn dak li eċċepiet l-imħarrka Deguara Caruana Gatto fil-mertu, jidher il-kuntrarju ta' dak li jissottomettu l-imħarrkin Tanti. L-istess imħarrka tagħmilha ċara li dak li għamlet u dak li minnu jilmentaw l-atturi seħħ bis-sehem attiv tal-imħarrkin Tanti;

Illi l-Qorti ma tistax taqbel mal-imħarrkin li xi talbiet setgħu jew messhom ġew imressqa f'azzjoni għaliha mifruda mit-talbiet l-oħrajn, għaliex in-nisġa li tara l-Qorti bejn it-talbiet kif imfasslin hija waħda li ġġib it-tressiq ta' iżjed minn kawża waħda bħala eżerċizzju aktarx fieragħ u mingħajr vantaġġ prattiku. Hija sewwasew din in-nisġa li l-Qorti ssib li xxejjen is-siwi tal-eċċezzjoni taħt eżami. Fil-kliem innifsu tas-sentenza minnhom imsemmija fin-Nota ta' Osservazzjonijiet tagħhom⁶ kif applikati għall-kawża tal-lum, "*ma jistax jingħad illi bejn id-diversi domandi dedotti m'hemmx konnessjoni dwar l-oġġett tagħhom jew li d-deċiżjoni ta' kull waħda minnhom ma taffettwax l-oħrajn ukoll; u anqas jista' jingħad jew ġie demonstrat illi l-*

⁶ App. Ċiv. 4.3.1966 fil-kawża fl-ismijiet *Carmelo Sultana pro et vs Guido Sant Fournier noe et* (mhix pubblikata)

kollettivita' ta' domandi tarreka preġudizzju" lill-imħarrkin eċċipjenti;

Illi hemm ukoll aspett legali siewi li jimmilita kontra l-eċċezzjoni taħt eżami, u jiġifieri li l-azzjoni attriċi timmira għall-bdil ta' rapport jew ta' stat ġuridiku wieħed li jagħmilha impossibbli li l-imħarrkin Tanti, flimkien mal-imħarrka l-oħra, ma jkunux ġuridikament interessati fl-eżitu tagħha⁷. Mingħajr il-preżenza tal-imħarrkin kollha, il-ġudizzju mhux biss ma jkunx sħiħ, imma l-eventwali eżekuzzjoni tiegħu tingieb fix-xejn jekk xi wieħed mill-imħarrkin ma jkunx għamel parti mill-kawża;

Illi, mbagħad, ladarba l-imħarrkin qegħdin jgħidu li l-azzjoni hija irritwali, dan iwassal għall-kunsiderazzjoni tas-siwi jew validita' tal-att ġudizzjarju. Il-liġi tagħmilha ċara li l-eċċezzjoni tan-nuqqas ta' siwi ta' att ġudizzjarju tirnexxi biss fl-erba' kontingenzi preċiżi msemmijin fl-artikolu 789 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Hawnhekk ukoll, ma ntweriex kif l-eċċezzjoni taħt eżami tista' titqiegħed taħt xi waħda mill-imsemmija ċirkostanzi maħsuba mil-liġi. Kif ingħad bosta drabi, in-nullita' ta' att ġudizzjarju hija sanzjoni estrema li għandha tiġi applikata biss meta n-nuqqas ma jstax jiġi tollerat mingħajr ħsara għal xi prinċipju ta' ġustizzja proċedurali⁸. F'każ ta' nullita' ta' att taċ-Ċitazzjoni tali nullita' ġeneralment tkun imputabbli għal difett ta' forma aktar milli wieħed ta' sustanza⁹. Ta' min jgħid ukoll li l-imħarrkin Tanti fl-ebda waqt ma ssuġġerew jew taw ħjiel taħt liema waħda miċ-ċirkostanzi msemmija mil-liġi huma jsejsu l-eċċezzjoni tagħhom;

⁷ Ara, per eżempju, App. Civ.3.4.1964 fil-kawża fl-ismijiet *Sciicluna vs Azzopardi noe* (Kollez. Vol: XLVIII.i.233)

⁸ App. Civ. 4.11.1991 fil-kawża fl-ismijiet *Vella vs Ċefai* (Kollez. Vol: LXXV.ii.467)

⁹ App. Kumm. 30.6.1994 fil-kawża fl-ismijiet *Micallef vs Grogh Jacobsen* (Kollez. Vol: LXXVIII.ii.172)

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi għalhekk, magħduda dawn il-konsiderazzjonijiet kollha, il-Qorti tasal għall-fehma li l-eċċezzjoni preliminari tal-irritwalita' m'għandhiex tintlaqa';

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda tiddeċiedi billi:

Tiċhad it-tieni eċċezzjoni preliminari tal-imħarrkin aħwa Tanti bħala mhix mistħoqqa fil-fatt u fil-liġi, bl-ispejjeż kontribom; u

Tordna li s-smiġħ tal-kawża jitkompli bil-ġbir tal-provi fil-mertu.

Moqrija

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----